

JODI KANTOR
MEGAN TWOHEY

AKO VZNIKALA
INVESTIGATÍVA
O SEXUÁLNOH
OBŠAŽOVANÍ,
KTORÁ POMOHLA
NASTARTOVAŤ
HNUTIE

#METOO

STALO
SA TO
AJ
MNE

N

Jodi Kantor and Megan Twohey
She said

Copyright © 2019 by Jodi Kantor and Megan Twohey
All rights reserved.

Translation © Andrea Tomová

Jacket design © Soňa Ševčíková, Miro Čevela

Design & Layout © Miro Čevela

Slovak edition © 2022 by N Press, s. r. o.

ISBN 978-80-8230-071-3

STALO
SA TO
AJ
MNE

JODI KANTOR
MEGIAN TWOHEY

AKO VZNIKALA
INVESTIGATÍVA
O SEXUÁLNO
M OBŤAŽOVANÍ,
KTORÁ POMOHLA
NAŠARTOVAŤ
HNUTIE

#METOO

STALO
SA TO
AJ
MNE

Penguin Press New York
2019

*NAŠIM DCĚRAM:
MIRE, TALII A VIOLET*

OBSAH

PREDSLOV		#	11
PRVÁ KAPITOLA	PRVÝ TELEFONÁT	#	17
DRUHÁ KAPITOLA	HOLLYWOODSKE TAJOMSTVÁ	#	41
TRETIA KAPITOLA	AKO UMLČAŤ OBETE	#	65
ŠTVRTÁ KAPITOLA	„RIADENIE POZITÍVNEJ REPUTÁCIE“	#	99
PIATA KAPITOLA	SPOLUVINA FIRMY	#	129
ŠIESTA KAPITOLA	„KTO ĎALŠÍ PREHOVORIL NA ZÁZNAM?“	#	167
SIEDMA KAPITOLA	„VZNIKNE HNU Tie“	#	191
ÔSMA KAPITOLA	DILEMA NA PLÁŽI	#	215
DEVIATA KAPITOLA	„NEMÔŽEM ZARUČIŤ, ŽE PÔJDEM DO DC“	#	249
EPILÓG	STRETNU Tie	#	289
POĎAKOVANIE		#	307
POZNÁMKY		#	313
REGISTER		#	339

PREDSLOV

Ked sme v roku 2017 začali zisťovať informácie o Harveyym Weinsteinovi pre denník *New York Times*, ženy mali v rukách viac moci než kedykoľvek predtým. Počet profesií, ktoré kedysi vykonávali takmer výlučne muži – policajt, vojak, pilot –, klesol takmer na nulu. Ženy stáli na čele štátov vrátane Nemecka a Spojeného kráľovstva a spoločností, ako napríklad General Motors a PepsiCo. Tridsiatnička si za rok dokázala v práci zarobiť viac peňazí ako všetky jej predchodkyne za všetky ich životy dohromady.

Ženy však až príliš často zažívali beztrestné sexuálne obťažovanie. Vedkyne, čašníčky, roztlieskavačky, manažérky a robotníčky v továrňach sa museli popri obchytkávaní, chlipných pohľadoch či neželaných návrhoch usmievať, aby dostali ďalšie prepitné, ďalšiu mzdu či jej zvýšenie. Sexuálne obťažovanie bolo protizákonné – no na niektorých pracovných pozíciách rutinné. Nad ženami, ktoré sa ozvali, zvyčajne mávli rukou alebo ich očiernili. Obete boli často jedna pred druhou skryté a od seba navzájom izolované. Mnoho ľudí sa zhodovalo, že najlepšou možnosťou pre ne bolo prijať peniaze ako určitú formu odškodnenia výmenou za ich mlčanie.

Páchatelia sa, naopak, mnohokrát preplavili k čoraz väčšiemu úspechu a uznaniu. Tých, ktorí ženy sexuálne obťažovali,

často tolerovali, ba dokonca povzbudzovali ako nezbedných zlých chlapcov. Vážne dôsledky sa vyskytovali zriedka. Megan napísala niektoré z pôvodných článkov, v ktorých ženy tvrdili, že Donald J. Trump ich využíval – a následne informovala o jeho triumfe vo voľbách v roku 2016.

Keď sme piateho októbra 2017 uverejnili článok o údajnom Weinsteinovom sexuálnom obťažovaní a násilníckom správaní, s údivom sme sledovali, ako sa pretrhla hrádza. Milióny žien na celom svete rozpovedali vlastné príbehy o zlom zaobchádzaní. Veľký počet mužov sa odrazu musel zodpovedať zo svojho predátorského správania vo chvíli bezprecedentného vyvodzovania zodpovednosti. Žurnalistika pomohla inšpirovať zmenu paradigmy. Naša práca predstavovala len jednu hnaciu silu tejto zmeny, ku ktorej sa schylovalo už roky vďaka úsiliu priekopníckych feministiek a právnych znalcov; Anity Hillovej; Tarany Burkovej, aktivistky, ktorá založila hnutie #MeToo (z angl. aj ja – pozn. prekl.); a mnohých ďalších vrátane našich kolegov novinárov.

No vidieť, ako naše vlastné ťažko vybojované investigatívne zistenia pomohli zosúladiť postoje, v nás zanechalo otázku: prečo tento príbeh? Ako podotkol jeden z našich redaktorov, Harvey Weinstein ani nebol veľmi známy. Ako dochádza k tomuto typu prevratnej spoločenskej zmeny vo svete, kde sa toľko vecí zdá uviaznutých na mŕtvom bode?

Do písania tejto knihy sme sa pustili, aby sme tieto otázky zodpovedali. Na spomínanej zmene nebolo nič neodvratné ani predvídané. Na týchto stránkach opisujeme motiváciu a bolestivé riskantné rozhodnutie prvých odvážnych zdrojov prelomiť mlčanie okolo Weinsteina. Laura Madden, bývalá Weinsteinova asistentka a matka v domácnosti z Walesu, prehovorila práve v čase, keď sa spamätávala z rozvodu a bola tesne pred operáciou prsníka po rakovine. Ashley Judd riskovala svoju kariéru, pobádaná málo známym obdobím svojho života, keď odišla z Hollywoodu a ponorila sa do premýšľania o rodovej rovnosti v širších súvislostiach. Londýnska producentka Zelda

Perkins, ktorej sťažnosti na Weinsteina zarazila dohoda, ktorú podpísala pred dvadsiatimi rokmi, sa s nami porozprávala napriek potenciálnemu právnemu a finančnému postihu. Dlhoročný Weinsteinov zamestnanec, ktorého čoraz viac trápilo, čo vedel, zohral kľúčovú a dovtedy utajenú úlohu pri tom, keď sme konečne ukázali pravú tvár jeho šéfa. Názov knihy *Stalo sa to aj mne* je zámerne nejednoznačný: píšeme o ženách, ktoré sa ozvali, ako aj o tých, ktoré sa rozhodli opačne, a o nuansách odpovedí na otázky, ako, kedy a prečo.

Zároveň je to aj príbeh o investigatívnej žurnalistike, začína sa prvými neistými dňami písania našej reportáže, keď sme ešte vedeli veľmi málo a takmer nikto sa s nami nechcel zhovárať. Opisujeme, ako sme mámili tajomstvá, hľadali podrobné informácie a išli za pravdou o vplyvnom mužovi dokonca aj vtedy, keď sa uchýlil k použitiu nečestných taktík v snahe sabotovať našu prácu. Po prvýkrát sme vykreslili aj svoju rozhodujúcu bitku s ním – jeho posledný pokus vzdorovať – v kanceláriách denníka *New York Times* tesne pred publikovaním, keď si uvedomil, že je zahnaný do kúta.

Na reportážach o Weinsteinovi sme pracovali v čase obvinení z „falošných správ“, keď sa zdalo, že celoštátny konsenzus o pravde sa štiepi. Dosah odhalení o Weinsteinovi bol taký veľký sčasti aj preto, že sme spolu s ďalšími novinármi dokázali zostaviť jasný a presvedčivý súbor dôkazov o protiprávnom konaní. Na ďalších stránkach vysvetľujeme, ako sme zdokumentovali vzorec správania na základe svedectiev z prvej ruky, finančných a právnych záznamov, interných správ spoločností a iných usvedčujúcich materiálov. Výsledky našej práce priniesli len málo verejnej debaty o tom, čo Weinstein ženám urobil; diskutovalo sa najmä o tom, čo by sa malo urobiť v reakcii na jeho činy. Weinstein však naďalej popiera všetky obvinenia zo sexuálneho styku bez súhlasu a opakovane tvrdí, že informácie v našich reportážach sú nepravdivé. „Máte len obvinenia, nie jednoznačné fakty,“ uviedol hovorca, keď sme požiadali o vyjadrenie k tu predkladaným odhaleniam.

Táto kniha osciluje medzi tým, čo sme sa dozvedeli počas prvotnej práce týkajúcej sa Weinsteinu v roku 2017, a značným množstvom informácií, ktoré sme odvtedy nazhromaždili. Veľká časť nových reportáží o Weinsteinovi, ktorú predkladáme, pomáha ilustrovať, ako právny systém a firemná kultúra poslúžili na umlčanie obetí a neustále brzdia zmenu. Podniky sú nedobrovoľne zapojené do ochrany predátorov. Niektorí zástancovia žien profitujú zo systému urovnaní, ktorý zakrýva prečiny. Mnohí ľudia, ktorí problém zahliadnu – ako Bob Weinstein, Harveyho brat a obchodný partner, ktorý do tejto knihy poskytol rozsiahle rozhovory –, nerobia takmer nič, aby sa ho pokúsili odstrániť.

Keď v máji 2019 píšeme tieto riadky, Weinsteinu čaká trestné konanie vo veci obvinenia zo znásilnenia a iného sexuálneho násillia a čelí záplave občianskoprávných žalôb, v rámci ktorých sa herečky, bývalé zamestnankyne a ďalšie ženy usilujú dosiahnuť, aby niesol finančnú zodpovednosť. Na výsledku týchto súdnych konaní nezáleží, dúfame, že táto kniha bude slúžiť ako trvalý záznam o Weinsteinovom odkaze: zneužívaní pracoviska na manipuláciu žien, vyvíjanie nátlaku na ne a ich zastrašovanie.

Počas mesiacov nasledujúcich po uverejnení článku o Weinsteinovi sa rozmohlo nielen hnutie #MeToo, ale aj nové diskusie o témach siahajúcich od sexuálneho zneužívania detí po diskrimináciu na základe pohlavia či dokonca po nepríjemné stretnutia na párty. Verejná diskusia vďaka tomu pôsobila obohacujúco a objavné, no zároveň mätúco: bolo cieľom odstrániť sexuálne obťažovanie, reformovať systém trestného súdництва, zvrhnúť patriarchát alebo flirtovať bez toho, aby sme urazili? Zašlo v dôsledku toho vyvodzovanie zodpovednosti príliš ďaleko a nevinní muži boli pošpinení veľmi nepresvedčivými dôkazmi či, naopak, nie dostatočne ďaleko a systémových zmien nastalo frustrujúcu málo?

Takmer na deň presne rok po publikovaní nášho článku

o Weinsteinovi profesorka psychológie Dr. Christine Blasey Ford vystúpila pred výborom amerického senátu a sudcu Breta Kavanaugha, vtedy nominovaného na sudcu Najvyššieho súdu Spojených štátov, obvinila zo sexuálneho napadnutia pod vplyvom alkoholu na strednej škole. On obvinenie zúriavo poprel. Niektorí Fordovú považovali za hlavnú hrdinku hnutia #MeToo. Iní ju vnímali ako symbol človeka, ktorý zašiel prídaleko – stelesnené opodstatnenie stúpajúcej neville.

My sme ju pokladali za protagonistku jedného z doposiaľ najkomplexnejších a najviac odhaľujúcich príbehov typu „ona povedala“, najmä keď sme sa začali dozvedieť o tom, akú veľkú časť jej cesty k výpovedi pred senátom verejnosť nepochopila. Jodi dianie sledovala z pojednávacej miestnosti, pozorovala niektorých právnikov z jej tímu pri práci a stretla sa s ňou v nasledujúce ráno. V decembri Megan pri raňajkách v Palo Alto urobila s Fordovou prvý rozhovor po jej výpovedi v senáte. Počas nasledujúcich mesiacov nazbierala desiatky hodín dodatočných interview s Fordovou o tom, ako sa napokon verejne ozvala a aké to malo dôsledky. Rozprávali sme sa aj s ďalšími ľuďmi, ktorí formovali jej skúsenosti a stali sa ich svedkami. Rozpovieme príbeh Fordovej cesty do Washingtonu a toho, ako ju ovplyvnilo nesmierne množstvo názorov, inštitúcií, politických síl a obáv.

Mnohých ľudí zaujíma, ako sa Fordovej po svedectve darí. Poslednú kapitolu tejto knihy tvorí jedinečné skupinové interview, na ktorom sa zúčastnili niektoré zo žien vrátane Fordovej, ktorých príbehy sme spísali do reportáží. No v prípade Fordovej odysey je v stávke aj niečo väčšie: ustavičná otázka, čo pokrok poháňa a čo mu bráni. Hnutie #MeToo je príkladom spoločenskej zmeny za našich čias, ale zároveň je ich skúškou: dokážeme v tomto roztrieštenom prostredí spoločne vytvoriť nový súbor spravodlivých pravidiel a spravodlivú ochranu pre všetkých?

Táto kniha opisuje dva ohromujúce roky v živote žien v Spojených štátoch a za ich hranicami. Tá história patrí nám všetkým, ktorí sme ju zažili: na rozdiel od niektorých novinár-

ských investigatív, ktoré odhaľujú skryté vládne či podnikateľské tajomstvá, táto sa týka skúseností, ktoré mnohé z nás poznajú zo svojho vlastného života, pracoviska, rodiny či školy. My sme však túto knihu napísali s cieľom priviesť vás čo najbližšie k samému začiatku.

Aby sme udalosti vyrozprávali čo najpriamejšie a najautentickejšie, zahrnuli sme sem prepisy rozhovorov, emailov a ďalšie primárne dokumenty. Sú tu poznámky z našich prvých rozhovorov s filmovými hviezdami, hlbavý list, ktorý Bob Weinstein napísal svojmu bratovi, úryvky Fordovej SMS správ a mnoho iných materiálov z prvej ruky. Časť z toho, čo predkladáme, bola pôvodne mimo záznamu, ale dokázali sme to sem začleniť prostredníctvom dodatočných reportáží, čo okrem iného zahŕňalo aj opätovný kontakt so zúčastnenými stranami. Vďaka záznamom a rozhovorom sme dokázali vykresliť konverzácie a udalosti, ktoré sme na vlastnej koži nezažili. Celkovo sa táto kniha zakladá na reportážach za obdobie troch rokov a stovkách rozhovorov od Londýna až po Palo Alto; poznámky na konci knihy ponúkajú podrobný prehľad o tom, ktoré informácie sme sa dozvedeli z ktorých zdrojov a záznamov.

Napokon, táto kniha je kronikou partnerskej spolupráce, ktorú sme nadviazali popri svojej snahe porozumieť týmto udalostiam. S cieľom vyhnúť sa nejasnostiam o sebe píšeme v tretej osobe. (Keďže sme pri písaní reportáží spolupracovali, no často sa stávalo, že každá z nás sledovala inú stopu, „ja“ by v rozprávaní v prvej osobe mohlo značiť obe – Jodi aj Megan.) Preto skôr ako vkľzname do tohto spôsobu rozprávania, chceme povedať vlastným hlasom: ďakujeme vám, že sa na týchto stranách pridávate k nášmu partnerstvu počas trvania príbehu, že budete lúštiť tieto udalosti a stopy tak, ako sme to robili my, že sa stanete svedkami toho, čoho svedkami sme boli my, a že si vypočujete to, čo sme si vypočuli my.

PRVÁ KAPITOLA

PRVÝ TELEFONÁT

Investigatíva denníka *New York Times* o Harveyem Weinsteinovi sa začala tým, že najslubnejší zdroj odmietol čo i len zdvihnúť telefón.

„Vec sa má tak, váš denník sa ku mne niekoľkokrát zachoval celkom nespravodlivo a domnievam sa, že dôvodom je sexizmus,“ napísala herečka Rose McGowan jedenásteho mája 2017 v odpovedi na email od Jodi, ktorá ju požiadala o rozhovor. McGowan vymenovala svoje kritické námietky: o prejave, ktorý predniesla na politickej večeri, informovali v lifestylevej rubrike a nie na stranách so spravodajstvom. Predchádzajúci rozhovor o Weinsteinovi s reportérom *Timesov* bol nepríjemný.

„Denník NYT sa musí nad sebou zamyslieť, pokiaľ ide o problémy týkajúce sa sexizmu,“ odpovedala. „Nemám veľkú chuť pomôcť vám.“

McGowan pred niekoľkými mesiacmi obvinila nemenovaného producenta – klebetilo sa o Weinsteinovi – zo znásilnenia. „Lebo v Hollywoode/Médiách je to verejným tajomstvom & zahanbovali ma, kým toho, kto ma znásilnil, vychvaľovali,“ napísala v tweete a pridala doň aj hashtag #WhyWomenDontReport (Prečo ženy nepodávajú oznámenie – pozn. prekl.).

Hovorilo sa, že teraz píše memoáre, prostredníctvom ktorých má v úmysle odhaliť, ako zle zábavný priemysel zaobchádza so ženami.

Na rozdiel od takmer všetkých ostatných v Hollywoode McGowan už v minulosti riskovala vlastné kariérne vyhlídky, aby upozornila na sexizmus. Raz na Twitteri zverejnila urážlivé požiadavky na oblečenie z oznamu o konkurze do filmu Adama Sandlera: „Tielko, ktoré odhaľuje dekolt (push-up podprsenky odporúčané).“ Jej tón na sociálnych médiách bol vo všeobecnosti tvrdý, konfrontačný: „Byť nahnevaný je v poriadku. Nebojte sa toho,“ napísala v tweete mesiac predtým a neskôr dodala: „Rozvráťte systém.“ Ak ani McGowan, ktorá je nielen herečkou, ale aj aktivistkou, nechcela pristúpiť na jeden rozhovor mimo záznamu, tak kto potom?

Harvey Weinstein nepredstavoval ústrednú postavu toho obdobia. V posledných rokoch jeho filmárska mágia upadla. Jeho meno však bolo synonymom moci, konkrétne moci naštartovať a budovať kariéry. Najprv sa vypracoval sám, zo skromných pomerov, v ktorých vyrastal v newyorskej štvrti Queens, prešiel k propagovaniu koncertov, potom k filmovej distribúcii a produkcii a zdalo sa, že vie, ako zabezpečiť, aby všetko okolo neho rástlo – filmy, párty a predovšetkým ľudia. Ďalších a ďalších mladých hercov poháňal k hviezdnej sláve: Gwyneth Paltrovovú, Matta Damona, Michelle Williamsovú či Jennifer Lawrenceovú. Z malých nezávislých filmov, ako *Sex, lži a video* (*Sex, Lies, and Videotape*) či *Hra na plač* (*The Crying Game*), dokázal stvoriť fenomén. Bol priekopníkom modernej oscarovej kampane, päť sošiek za najlepší film vyhral on sám a za náruč sošiek pre iných. Záznamy o tom, ako získaval peniaze pre Hillary Clintonovú a sprevádzal ju na nespočetných dobročinných podujatiach, siahajú takmer dvadsať rokov do minulosti. Keď Malia Obama hľadala stáž vo filmovom priemysle, pracovala pre „Harveyho“ – stačilo iba krstné meno, ktoré používali aj mnohí ľudia, ktorí ho nepoznali osobne. Napriek tomu, že jeho filmy dosahovali menší úspech ako kedysi, v roku 2017 sa stále tešil vynikajúcej reputácii.

Chýry o tom, ako sa správa k ženám, kolovali už dlho. Ľudia o nich vtipkovali aj verejne: „Gratulujem vám piatim dáмам, už viac nemusíte predstierať, že vás priťahuje Harvey Weinstein,“ povedal komik Seth MacFarlane na vyhlásení oscarových nominácií v roku 2013. Mnohí ľudia však Weinsteinovmu správaniu nevenovali pozornosť, lebo ho považovali len za sukničkárstvo, a verejne sa nikdy nič nezdokumentovalo. Iní novinári sa o to v minulosti pokúsili a neuspeli. Vyšetrowanie polície mesta New York (NYPD) v roku 2015 v súvislosti s obvinením Weinsteina z obchytkávania bolo ukončené bez toho, aby sa vzniesli akékoľvek obvinenia z trestného činu. „V istej chvíli sa všetky ženy, ktoré sa boja otvorene hovoriť o Harveym Weisteinovi, budú musieť pochytať za ruky a skočiť,“ napísala vtedy na Twitteri novinárka Jennifer Senior. Ubehli dva roky. Nič sa nestalo. Jodi počula, že dvaja ďalší reportéri, novinár z časopisu *New York Magazine* a Ronan Farrow z televízie NBC, sa pokúsili napísať články, ale ani jeden nevyšiel.

Boli reči o Weinsteinových stykoch so ženami nepravdivé? Odkazoval McGowanovej tweet na niekoho iného? Na verejnosti sa Weinstein pýšil feministickým renomé. Len nedávno prispel veľkým finančným darom, aby pomohol dotovať profesúru nesúcu meno Glorie Steinemovej. Jeho spoločnosť predtým distribuovala dokumentárny film s názvom *Louný revír* (*The Hunting Ground*) o sexuálnych útokoch na univerzitnej pôde, ktorý bol zároveň volaním do boja. Zúčastnil sa dokonca aj na historických pochodoch za ženské práva v januári 2017 – počas filmového festivalu Sundance sa pridal k davom ružových čiapok s mačacími ušami v meste Park City v Utahu.

Cielom investigatívneho oddelenia *Timesov*, zastrčeného mimo šumu zvyšku redakcie, bolo pátrať po tom, o čom sa ešte neinformovalo, dosiahnuť, aby ľudia a inštitúcie, ktorých priestupky sa zámerne utajovali, poniesli zodpovednosť. Prvým krokom často býval opatrný pokus o kontakt. Tak ako McGowanovej odpovedať, aby ju motivovali zdvihnúť telefón?

V jej emaile sa dali nájsť záchytné body. Po prvé, odpísala.

Mnohí neurobili ani to. Svoju odpoveď si premyslela a záležalo jej na veci až natoľko, že poskytla kritiku. Možno Jodi skúšala, rypla si do *Timesov*, aby videla, či ich reportérka bude obhajovať.

Jodi však nechcela absolvovať hádku o mieste, kde pracovala už štrnásť rokov. Lichotiť McGowanovej („Skutočne obdivujem odvahu vašich tweetov. . .“) takisto nepredstavovalo najlepšie riešenie. Podrylo by to už aj tak malú Jodinu autoritu v rámci ich komunikácie. Jodi nemala čo povedať ani o investigatívne, na ktorej by sa McGowan podieľala. Ak by sa opýtala, s koľkými ďalšími ženami sa Jodi rozprávala, odpoveď by znela: so žiadnou.

Správa bude musieť byť správne sformulovaná, bez zmienky o Weinsteinovom mene: McGowan už v minulosti zverejnila súkromnú komunikáciu na Twitteri, napríklad oznam o kastingu Adama Sandlera. Bola človekom, ktorý chcel veci odhaliť, no v tejto situácii by sa tento impulz mohol vypomstiť. („Hej, svet, pozri si tento email od reportérky *Timesov*.“) Aj téma odpoveď ešte viac komplikovala. McGowan vyhlásila, že sa stala obeťou útoku. Tlačiť na ňu by nebolo správne.

V roku 2013 Jodi začala skúmať skúsenosti žien v korporáciách a iných inštitúciách. Diskusia o rode v Spojených štátoch sa už vtedy zdala presiaknutá emóciami: stĺpčeka s komentármi, memoáre, vyjadrenia rozhorčenia či ženskej spolupatričnosti na sociálnych médiách. Potrebovala viac odhalených skrytých faktov. Najmä o pracoviskách. Pracovníčky, od tých na špičkových pozíciách po tie najnižšie, sa často báli sponchybní svojho zamestnávateľa. Reportéri nie. Prácou na týchto článkoch Jodi zistila, že rod nie je obyčajnou témou, ale akýmsi investigatívnym vstupným bodom. Keďže v mnohých organizáciách boli ženy stále v pozícii outsiderov, zdokumentovať ich skúsenosti znamenalo uvidieť, ako funguje moc.

Odvolávajúc sa na tieto skúsenosti, Jodi McGowanovej odpísala:

Tu sú moje výsledky v súvislosti s danými otázkami: Amazon, Starbucks aj Obchodná fakulta Harvardovej univerzity zmenili svoju politiku v nadväznosti na problémy týkajúce sa rodovej rovnosti, na ktoré som poukázala. Keď som písala o triednych rozdieloch pri dojčení – ženy na administratívnych pozíciách si môžu v práci odsávať mlieko, ženy na horšie platených pozíciách nie –, čitatelia reagovali vytvorením historicky prvých mobilných laktačných kabín, ktoré sú teraz k dispozícii na viac ako 200 miestach v celej krajine.

Ak si so mnou neželáte hovoriť, chápem a prajem Vám veľa šťastia pri publikácii Vašej knihy.

Ďakujem. Jodi

McGowan jej poslala odpoveď do pár hodín. Mala čas porozprávať sa kedykoľvek do stredy.

Zdalo sa, že telefonát by mohol byť zložitý: McGowan, s nakrátko ostrihanými vlasmi a twitterovou nástenkou, ktorá povolávala do zbrane, pôsobila tvrdo. No hlas v telefóne patrilo niekomu oduševnenému a ochotnému, kto má svoj príbeh a hľadá správny spôsob, ako ho rozpovedať. Jej tweety o tom, že zažila znásilnenie, obsahovali len narážky a málo podrobností. Pri rozhovoroch vo všeobecnosti platilo pravidlo, že prebiehajú na záznam – čo znamenalo, že materiál bude možné publikovať –, pokiaľ sa nedohodne inak. No ktorákoľvek žena so sťažnosťou proti Weinsteinovi týkajúcou sa útoku sa pravdepodobne bude zdráhať absolvovať čo i len úvodný rozhovor. A tak Jodi súhlasila, že telefonát bude súkromný, až kým sa nedohodnú inak, a McGowan spustila.

Mladá a s čerstvými úspechmi bola v roku 1997 na opojnom výlete na filmový festival Sundance, kde striedavo navštevovala premiéry a párty a všade mala v päťkách televízny štáb.

Dovtedy účinkovala len v štyroch či piatich filmoch, napríklad v tínedžerskom horore *Vreskot (Scream)*, no stávala sa jednou z práve vychádzajúcich hviezdíček, len na tomto festivale hrali niekoľko jej nových filmov. „Bola som kráskou Sundanceu,“ povedala. Kultúra sa točila okolo nezávislých filmov, festival Sundance bol tým správnym miestom a Harvey Weinstein najvyšším vládcom: práve tam tento producent a distributér kúpil menšie filmy ako *Podvodníci z New Jersey (Clerks)* a *Gauner (Reservoir Dogs)*, ktoré sa premenili na kultúrny skúšobný kameň. McGowan si vo svojom rozprávaní nepamätala, o ktorý rok išlo, mnohé herečky minulosť nezaznamenávali podľa dátumu, ale podľa toho, ktorý ich film sa vtedy nakrúcal či uvádzal do kín. McGowan si spomenula na premietanie, kde sedela hneď vedľa Weinsteina: film dostal názov *Milovanie (Going All the Way)*, dodala s neveriacim smiechom.

Po premietaní ju požiadal o stretnutie, čo dávalo zmysel: top producent sa chcel stretnúť s vychádzajúcou hviezdou. Navštívila ho v hoteli Stein Eriksen Lodge rezortu Deer Valley v meste Park City, kde sa zišli v jeho izbe. Nedošlo k ničomu okrem obvyklých rečí o filmoch a rolách, uviedla.

Pri odchode ju však Weinstein zatiahol do miestnosti s vírivkou, na kraji ju vyzliekol a násilím si zaboril tvár medzi jej nohy, tvrdí McGowan. Povedala, že si pamätá pocit, akoby opúšťala svoje telo, vznášala sa k stropu a na scénu sa dívala zhora. „Cítila som len obrovský šok, prechádzala som do režimu prežitia,“ pokračovala. Dodala, že predstierala orgazmus, aby sa dostala preč, a v duchu si dávala podrobné pokyny: „Otoč kľučku na dverách.“ „Odíď z tohto stretnutia.“

O pár dní, povedala, jej Weinstein na pevnej linke doma v Los Angeles nechal odkaz s nechutnou ponukou: iné veľké hviezdy sú jeho špeciálnymi priateľkami a aj ona sa môže pridať k jeho klubu. Šokovaná a rozrušená McGowan sa sťažovala svojim manažérom, najala si právniku a skončila s urovnaním od Weinsteina vo výške 100 000 dolárov – v podstate platbou za to, aby sa vec zamietla pod koberec a jeho strana nemuse-

la priznať previnenie – , ktoré darovala krízovému centru pre obeť znásilnenia.

Mala záznamy z urovnania? „Nikdy mi nedali odpis,“ priznala.

Problém bol horší než len Weinstein, povedala. Hollywood predstavoval organizovaný systém zneužívania žien. Lákal ich príslubom slávy, premenil na vysoko rentabilné produkty, s ich telami zaobchádzal ako s majetkom, vyžadoval od nich dokonalý vzhľad a potom ich odhodil. Počas telefonátu rýchlo vznášala obvinenia jedno za druhým:

„Nie je to len Weinstein – ide o celý mechanizmus, dodávateľský reťazec.“

„Žiaden dohľad, žiaden strach.“

„Každé štúdio vinu zvaľuje na obeť a vypláca ich.“

„Takmer všetci podpísali dohodu o mlčanlivosti.“

„Ak by bieli muži mohli mať ihrisko, vyzeralo by takto.“

„Ženy tu sú rovnako vinné.“

„Nevystupuj z radu, si nahraditeľná.“

McGowanovej slová boli strhujúce. Vyhlásiť, že Hollywood ženy využíva, núti ich ku konformite a odkopne ich, keď zostarnú alebo sa vzopru, nebolo nič nové. No vypočuť si priamy opis vykorisťovania od známej tváre, so všetkými znepokojujúcimi detailmi a s jedným z najrenomovanejších hollywoodskych producentov ako páchatelom bolo niečo celkom iné: niečo ostrejšie, konkrétnejšie, odpornejšie.

Telefonát sa skončil dohodou, že sa čoskoro porozprávajú znovu. Herečka bola nezvyčajným typom človeka, ale na tieto účely nezáležalo na niekedy poburujúcich veciach, ktoré urobila alebo povedala, či na tom, s kým chodila. Otázka znela, ako by jej opis udalostí obstál pred dôslednosťou novinárskeho procesu a, ak by to zašlo tak ďaleko, nevyhnutným spochybnením z Weinsteinovej strany a následne skúmavým pohľadom verejnosti. Skôr ako by *Timesy* vôbec zvažovali publikáciu McGowanovej obvinení, museli by sa niečím podložiť a napokon predložiť Weinsteinovi. Musel by dostať príležitosť reagovať na ne.